

CULTUUR MET H.K. (VAN MINNEN) ALS WETHOUDER

M. Bot

Het is mei 1952. Ik heb zojuist de middelbare school met goed gevolg achter de rug en een baan bij de gemeente in het vooruitzicht.

Om de lange vakantie wat productief te maken, solliciteer ik bij het vakantiecomité. Al snel word ik opgeroepen voor een „sollicitatiegesprek” met de voorzitter van het comité, de heer H.K. van Minnen, wethouder, loco-burgemeester en directeur van de banketfabriek „de Galetta” aan de Vetteoordskade/hoek Prins Hendrikstraat. Op zijn kantoor daar word ik ontvangen. Ik maak blijkbaar een vertrouwenwekkende indruk, want na enige informatie over mijzelf te hebben

Prins Hendrikstraat met banketfabriek „De Galetta”



verstrekt, raakt de heer Van Minnen op zijn praatstoel en vertelt vervolgens honderduit over zijn eigen jeugd.

Als ik tenslotte zijn kantoor verlaat met het advies mij voor de honorering van mijn vakantiejob in verbinding te stellen met de penningmeester van het comité, mijn latere collega Bor van der Brink, kan ik niet bevroeden dat die aardige wethouder enkele jaren later de man zal zijn waarmee ik in verband met mijn werk bij de culturele sector van de afdeling onderwijs en culturele zaken vrijwel dagelijks contact zal hebben.

Dat moment breekt aan als ik na de vervulling van mijn diensttijd in juli 1958 bij de afdeling onderwijs terugkom.

Collega De Ligt, de ambtenaar culturele zaken, is tijdens mijn diensttijd overleden en mij wordt gevraagd culturele zaken te gaan doen. Ik deed dit met genoegen, omdat ik al voor mijn diensttijd collega De Ligt benijdde om het werk dat hij deed.

Ik kon meteen aanpakken, want het Vlaardingen van toen liep voor die tijd op cultureel gebied niet achter. De Stichting Vlaardingense Gemeenschap - in 1946 opgericht - had zich onder voorzitterschap van de heer Van Minnen danig beijverd om haar doelstellingen waar te maken.

Vlaardingen kende op dat moment commissies voor schoolconcerten, jeugdtoneel, declamatiewedstrijden en een heuse declamatiecursus, onder de bezielende leiding van de Haagse declamatrice Lily van Haghe. De commissie voor beeldende kunsten, ook al een kind van de actieve stichting, zorgde voor tentoonstellingen in de als expositiezaal ingerichte Visbank.

In de Stadsgehoorzaal, die Vlaardingen sinds 1952 dankzij een financiële injectie uit oliekringen rijk was, zorgde het Vlaardings Kunstcentrum en de Stichting Culturele Kring voor een theaterprogramma, waarin de Nederlandse en de Haagse Comedie, alsmede het Rotterdams Philharmonisch Orkest niet misstonden.

Uitvoerig werd ik bij de aanvang van mijn werk als ambtenaar culturele zaken over deze activiteiten geïnformeerd door mijnheer Van Minnen van „de Galetta”, maar nu in zijn hoedanigheid van wethouder van culturele zaken. Hij stak niet onder stoelen of ban-



Winnaars van een schoolkleurwedstrijd

ken als voorzitter van de "Vlaardingse Gemeenschap" danig zijn best te hebben gedaan, om het allemaal zo ver te krijgen.

Enthousiast en met het voornemen er het beste van te maken toog ik aan het werk. Al snel kwam ik er achter, dat niet mijn afdelingshoofd mijn belangrijkste leider was, maar de wethouder zelf. Bijna dagelijks volgde hij mijn activiteiten en zette mij aan tot een aanpak van mijn taak, die het meest met zijn opvattingen daarover overeen kwam. Dat dit snel tegenstond laat zich denken. Ik zei hem dat ook. Zijn reactie was echter ontwapenend, want ik moest zijn aandacht voor mij niet uitleggen als ongeremde bemoeizucht, maar als goedwillendheid om, profiterend van zijn geweldige ervaring, mij zo snel mogelijk met het werk vertrouwd te maken.

Gaandeweg kreeg ik zicht op deze hardwerkende energieke man, die maar moeilijk iets aan anderen kon

overlaten. Door de schrijvende pers werden hem al naar gelang het moment van handelen kwalificaties toegedicht als spontaan, eerlijk, maar bepaald niet tactisch, naast die van geen diplomaat, naïef, hoogmoedig en ijdel. Hij was dan ook met grote regelmaat in het nieuws.

Het was nu eenmaal een man, waar men moeilijk omheen kon. Markant was de gestalte, die kaarsrecht gezeten op de fiets dagelijks de afstand van zijn huis aan de Hofsingel naar „de Galetta” of het stadhuis overbrugde.

Zoals gezegd, een man die moeilijk iets aan anderen kon overlaten en daardoor ook iemand, die niet graag buitenspel kwam te staan.

Toen in het begin van de jaren zestig de plannen voor de realisering van het Visserijmuseum gestalte kregen, werd niet wethouder Van Minnen de voorzitter van

de daartoe opgerichte stichting, maar burgemeester Heusdens. Secretaris was op dat moment stadsarchivaris Postma. De positie van de heer Van Minnen als vice-voorzitter was, zo liet hij regelmatig blijken, niet helemaal in overeenstemming met wat hij zich daarbij had voorgesteld. Toen de heer Postma al snel als secretaris terugtrad, omdat zijn denkbeelden over hoe een visserijmuseum gestalte zou moeten krijgen niet spoorden met die van de overige bestuursleden, aarzelde de heer Van Minnen geen moment om burgemeesteren wethouders voor te stellen mij als ambtelijk secretaris aan het stichtingsbestuur toe te voegen. Hij kwam zodoende door de intensieve contacten, die wij nu eenmaal hadden, toch wat dichterbij het vuur te zitten. Niet dat het hem daar uitsluitend om te doen was, want hij was van harte bereid en deed ook daadwerkelijk van alles daarvoor, om de start van het museum zo perfect mogelijk te laten zijn. Hij schuwde het detail daarbij niet.

Niet voor niets verwierf hij van burgemeester Heusdens de kwalificatie, groot in kleine dingen te zijn. Hij demonstreerde dat nog eens extra bij de opening van het museum op zaterdag 14 juli 1962 door de toenmalige commissaris van de Koningin in Zuid-Holland, mr. Klaassensz. Deze memoreerde uitvoerig de expedities van hem en burgemeester Heusdens naar de verschillende ministeries in Den Haag om rijkssteun voor het museum te verwerven.

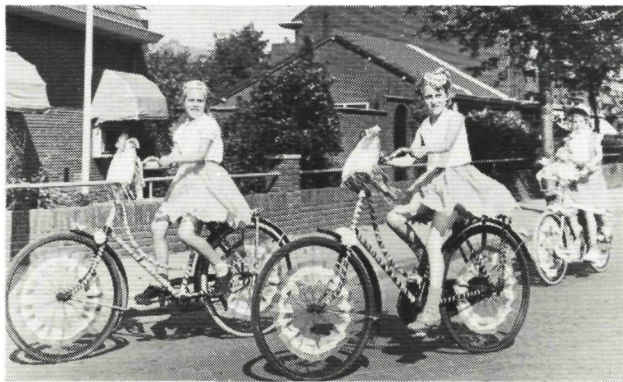
Daarbij voelde hij zich voortdurende de prikkebijter. De burgemeester fungeerde als afhouder. Deze uitlating veroorzaakte vanzelfsprekend de nodige hilariteit. De heer Van Minnen zag hierin echter zijn kans schoon. Zodra het mogelijk was om zich aan de genodigden te onttrekken, verliet hij het stadhuis waar de toespraken werden gehouden, omdat het Reedershuys, het eerste onderkomen van het museum, daarvoor te klein was. Velen vroegen zich na korte tijd af, waar toch wel de heer Van Minnen was gebleven. Niemand wist het. Al snel werd dat evenwel duidelijk. Toen de genodigden na een wandeling van het stadhuis bij het Reedershuys arriveerden, stond daar op het bordes de heer Van Minnen met twee pakjes overheerlijke dadels, die hij bij Paalvast op de Hoogstraat was gaan kopen, om deze, zoals op zee gebruikelijk, aan „prikkebijter” Klaassensz te overhandigen, nadat deze de openingshandeling had verricht. Heel charmant dus, want ook dat was een kenmerk van de heer Van Minnen.

Er mocht geen gebeurtenis voorbij gaan zonder dat er aan een attentie voor deze of gene was gedacht. De sector jeugdvoorstellingen was een dankbaar terrein om zijn hart wat dat betreft op te halen. Met grote regelmaat bezochten wij ook per dienstauto nieuwe voorstellingen in het land om deze op geschiktheid voor het jeugdige Vlaardingse publiek te toetsen.

De heer Van Minnen toonde zich bij die gelegenheid altijd wat begaan met mijn vrijgezellenbestaan. Niet zelden attendeerde hij mij op aardige danseressen van het Nederlands Danstheater of het Scapinoballet, dan wel actrices van jeugdtoneelgezelschappen, die hij wel bij mij vond passen. Ik moet zeggen dat hij er kijk op had.

De heer Van Minnen was ook een uitstekend gastheer en het was dan ook meestal een genoegen met hem op stap te gaan en onderweg een hapje te eten. Hij kon daarentegen verfoeiend spreken over het gemak waarmee het volk zich aan een zak patat te buiten ging. Met grote regelmaat hekelde hij dat gebruik, waarvoor men wel bereid was de portemonnaie te trekken, terwijl die voor cultuuruitingen gesloten bleef.

Wie schetst echter mijn verbazing toen wij terugkerend van een voorstelling in den Haag ergens in het Westland nog iets hartigs moesten nuttigen. De heer Van Minnen liet zich bij die gelegenheid een fikse zak patat goed smaken, terwijl ik, omdat ik dat nog enigszins verantwoord achtte, een croquet had besteld. Hij bleef altijd verrassend.





Zeepkistenraces Voorstraat

Dat bleek ook steeds weer bij de organisatie van de plaatselijke Anjeractie, de jaarlijkse collecte voor de provinciale Anjerfondsen, waarop met name de amateur kunstgezelschappen een beroep konden doen voor vervanging of uitbreiding van instrumentarium, koor- of korpskleding, dan wel toneelattributen. Die Anjeracties werden vanuit De Visbank als hoofdkwartier met inzet van vooral de schooljeugd georganiseerd. Daarbij werd niet alleen de collectebus gehanteerd. Van alles en nog wat werd er verkocht, om een zo groot mogelijke opbrengst te bereiken. De heer Van Minnen was daarin heel inventief. Bloemist Schilder op de Westhavenplaats, als leverancier van anjers, die in de eerste plaats werden gesloten onder de ambtenaren in het stadhuis, toen die nog op zaterdag aanwezig waren, zal met genoegen aan deze tijd terugdenken.

Hoewel er onder zijn invloed veel goeds van de grond kwam, waren er toch ook wel minder geslaagde ge-

beurtenissen.

Bepaald niet tactisch was de wijze, waarop hij op enig moment de Commissie voor beeldende kunst in de wielen reed. Deze commissie werd in 1958 opgeheven, omdat de particuliere leden onder leiding van apotheker Dolf Backer niet langer hun vrije tijd in het werk van de commissie wensten te steken. Door toedoen van de heer Van Minnen herleefde zij weer in 1960 met mij als ambtelijk secretaris, een voorwaarde die de commissie aan haar heroptreden verbond. Zij maakte een voortreffelijke start en in 1963 bleek bij de jaarlijkse verdeling van de culturele subsidie een hoger bedrag voor tentoonstellingen te zijn uitgetrokken. Daaraan ontleende de commissie vanzelfsprekend waardering voor het door haar verrichte werk. Wie schetst echter haar verbazing toen het hogere bedrag bestemd bleek voor een tentoonstelling van door middelbare scholieren vervaardigde creatieve uitingen en de heer Van Minnen het organiseren van deze tentoonstelling in eigen hand wenste te houden.

De tentoonstelling, die in de Harmonie plaats vond, werd een enorm succes vanwege de geweldige hoeveelheid ingezonden werk, die slechts door de welwillende medewerking van de fa. Koedood tijdig zichtbaar kon worden gemaakt voor de drommen familieleden die de kunstzinnige produkten van hun telgen wilden bekijken. Een voor herhaling vatbaar succes voor de heer Van Minnen, maar evenzeer verwijten van de boze commissie voor beeldende kunst.

Een ander minder geslaagde ervaring binnen het Vlaardingse betrof het aanbod van de in 1960 40 jaar bestaande Eerste Nederlandse Coöperatieve Kunstmestfabriek om Vlaardingen het in 1955 door architect Rietveld voor de grote beeldtentoonstelling in het Park Sonsbeek in Arnhem ontworpen beeldenpaviljoen te schenken.

Als loco-burgemeester nam de heer Van Minnen dit

aanbod van directeur W.A. den Bakker in ontvangst. Het zou een plaats moeten krijgen nabij het recreatieoord van de E.N.C.K. aan de Westlandseweg, waar vanaf de ingebruikneming vele indrukwekkende tentoonstellingen van Nederlandse beeldende kunst werden georganiseerd, met ook hier de heer Den Bakker als de grote motor.

Het was geen probleem de schenking van het fraaie paviljoen te aanvaarden, maar wel om een bedrag van ongeveer dezelfde omvang als de aankoop ervan vergde, op tafel te brengen om de noodzakelijke fundering te realiseren.

Deze sublieme kans om een interessant produkt van een groot Nederlands bouwmeester voor Vlaardingen te verwerven, ging daardoor jammerlijk voorbij en dat, terwijl de Vlaardingers door twee grote beeldtentoonstellingen in de jaren vijftig in Hof en Oranjepark

Een jeugdmuziekkorps op de Korte Hoogstraat





Binnensingel, jeugdvakantietrein

al zo aan de Nederlandse beeldhouwkunst hadden kunnen ruiken.

In 1960 vierde de heer Van Minnen het feit, dat hij 25 jaar gemeenteraadslid was. Bij die gelegenheid mochten, naast diverse andere organisaties waarbij hij betrokken was, mijn collega's en ik uitvoerig genieten van het al eerder geroemde gastheerschap van de jubilaris. Duidelijk geïnspireerd door de tijdens zijn vakantiereizen naar Scandinavië opgedane ervaringen bereidde hij ons een tafel met tal van specialiteiten uit het visrijke noorden, waarover door wie erbij waren nog steeds met respect wordt gesproken. Niets was hem dan teveel om het zijn gasten naar de zin te maken. Het leek erop, dat hij onder die omstandigheden zelf het meest genoot.

Het begin van het einde van de indrukwekkende loopbaan van de heer Van Minnen betekende achteraf gezien op 8 december 1964 de installatie van de commissie onderzoek culturele behoeften.

Deze commissie was op 14 juli van dat jaar door burgemeester en wethouders ingesteld, om de culturele behoeften in deze gemeente te onderzoeken. De commissie zou zo spoedig mogelijk na de behandeling van de begroting voor 1965 worden geïnstalleerd.

Het was de bedoeling, dat zij binnen 6 maanden advies zou uitbrengen. Tot zolang zou het college geen uitvoering geven aan het principe-besluit tot het in leven roepen van een dienst voor culturele zaken.

Het was bekend, dat de heer Van Minnen niet in het minst behoefte had aan een dergelijk onderzoek. Hij

gaf blijk zelf het beste te weten wat goed was voor Vlaardingen. Node had hij dan ook ingestemd met het leiden van een dergelijke commissie.

In de Nieuwe Vlaardingse Courant werd het gemeentebestuur een culturele noodsprong verweten en de heer Van Minnen het feit dat hij zich omringd had met een gezelschap van vooral vertrouwde gezichten, dat het hem vooral niet lastig zou maken.

Op 22 december ging de commissie van start. Haar werk had aanvankelijk een goed verloop. Voor het einde van de maand juli was het concept-rapport in het bezit van de heer Van Minnen als voorzitter. Deze borg het vooralsnog in zijn bureaula, omdat hij, zoals hij later zou beweren, het rapport „zijn persoonlijke te-
neur” wilde meegeven.

Het spreekt vanzelf, dat de leden van de commissie daarmee niet gelukkig waren. Een van de van de commissie deel uitmakende gemeenteraadsleden nam het voortouw om aan het ongenoegen van de commissie uiting te geven. Dat gebeurde aanvankelijk in telefoongesprekken met mij als rapporteur. Uiteraard maakte ik de voorzitter deelgenoot van ieder telefoongesprek, maar zonder het gewenste resultaat. Op door commissieleden geschreven brieven reageerde hij evenmin.

Hoewel ieder lid van de commissie de bedoeling had deze onverkwikkelijke gang van zaken niet te laten uitlekken, leek tegen het einde van oktober de maat vol. Enkele gemeenteraadsleden overwogen zich uit de commissie terug te trekken. Alvorens dat te doen, werd er eerst nog een brief aan de voorzitter geschre-

Jeugdvakantieweken in Het Hof



ven. Deze brief leverde een schriftelijke reactie van hem aan een van de gemeenteraadsleden (commissielid) op, waarin stond, dat nog maar even moest worden afgewacht. Hij was met het concept bezig en dat vergde denkwerk en geen bulldozerwerk.

Deze mededeling was wel de druppel die de emmer deed overlopen. De zaak kwam nu in een stroomversnelling, zonder dat de gebeurtenissen die daarop volgden tot een bevredigend resultaat leidden. Het was daardoor niet meer te voorkomen dat deze zaak uitvoerig bij de behandeling van de begroting voor 1966 aan de orde zou komen. Na kritiek van diverse kanten volgde een bloemrijke verdediging van de heer Van Minnen. Na nog enig gesputter kon de voorzitter van de raad echter vaststellen, dat de bereidheid bestond om in het belang van het culturele leven in Vlaardingen

toch tot een gezamenlijk eindresultaat te komen.

Groot was dan ook de verbazing toen op de lijst ingekomen stukken voor de vergadering van de raad van 16 december 1965 een schrijven van de heer H.K. van Minnen voorkwam, waarin hij zijn ontslag als lid van de raad aankondigde.

Op woensdag 12 januari 1966 werd in een buitengewone vergadering van de gemeenteraad afscheid van hem genomen.

Daarmee kwam voor mij een eind aan een ruim 7-jarige periode van samenwerking met een man wiens verdiensten voor de gemeente Vlaardingen als van uitzonderlijk belang werden gekwalificeerd, resulterend in de toekenning van de penning der gemeente Vlaardingen in goud.